

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W CHRZANOWIE
WYDZIAŁ PREWENCJI

32-500 Chrzanów, ul. Jordana 7, tel. (032) 6246 200, fax 6246244 woj. małopolskie

CAO 0151.104.2022

Chrzanów dnia 14.03.2022r.

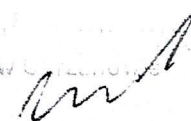
Proboszczowie Parafii
Rzymsko-Katolickich
Powiatu chrzanowskiego

Mając na uwadze bardzo dużą ilość oszustw, praktycznie codziennie dokonywanych na terenie całego kraju, a także na terenie naszego powiatu, w trosce o bezpieczeństwo seniorów, Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie zwraca się z prośbą o wyrażenie zgody na odczytanie przez Księży po mszach św. oraz umieszczenie na tablicy ogłoszeń parafialnych informacji dotyczących sposobów i metod działania oszustów w celu uchronienia mieszkańców naszego powiatu przed tym przestępstwem, a którą Komenda Powiatowa Policji w Chrzanowie przedkłada w załączeniu.

Do kontaktów roboczych w powyższej sprawie wyznaczono asp. Iwonę Szelichiewicz oficera prasowego Komendanta Powiatowego Policji w Chrzanowie.

iwona.szelichiewicz@chrzanow.policja.gov.pl

tel. 47 83 24 205.

Insp. Michał Czerwinski

Sporządzona w legz.

1 egz. adresat

wykł. asp. I Szelichiewicz

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W CHRZANOWIE

WYDZIAŁ PREWENCJI

32-500 Chrzanów, ul. Jordana 7, tel. 47 83 24 200, fax 47 83 24 244 woj. małopolskie

Niewątpliwie najbardziej zagrożoną oszustwami grupą społeczną są osoby w wieku starszym. Przestępcy manipulują zaufaniem i wiarą niewinnych ludzi, usypiają ich czujność, wykorzystują naiwność dla osiągnięcia korzyści. Na własną zgubę ludzie czasami stają się „wspólnikami” przestępców, a sprzyja temu postęp technologiczny, który stwarza możliwości oszustom. Nowe technologie stają się narzędziem w ręku przestępców, którzy ewoluują z swoimi pomysłami. Dla większości seniorów technologie są skomplikowane, a ten fakt sprytnie wykorzystują oszuści. Najbardziej znaną formą oszustwa na seniorach jest działanie na tzw. „wnuczka”, ale znając pomysłowość sprawców łączoną z powoływaniem się na autorytety grup zawodowych ludzie padają ofiarami oszustw także; „na policjanta” „na prokuratora” „na urzędnika” „na bankowca” „na montera”. Znane są też sposoby na przykład; „na porwanie” „na zakup”. Najwięcej oszustw w Małopolsce w latach 2018 – 2020 odnotowano jednak „na policjanta” i „na funkcjonariusza CBŚP” jako postaci wiarygodnych i trudnych do zweryfikowania. Oszuści tzw. „telefoniści” podają wymyślone nazwiska i numery odznak. Aby potwierdzić wymyślone postaci oszuści proszą ofiary o nie odkładanie słuchawki i wystukanie na klawiaturze dawnego numeru policyjnego „997” (który już został wyłączony) lub numeru alarmowego „112”, pod którymi numerami ofiary mogą „potwierdzić autentyczność zmyślonych postaci” jak również zmyślonych zdarzeń na tzw. „legendę”. Ofiary rozmawiają z tymi samymi oszustami udającymi zmienionymi głosami innych policjantów. Pieniądze mają odbierać kolejne osoby współpracujące z rzekomymi policjantami tzw. „odbieraki”, a przedstawianymi jako: inni policjanci, kurierzy, zaufani znajomi. Ofiary mogą trafić też na tzw. „słupy”, czyli osoby opłacane przez sprawców, które otwierają na swoje dane personalne konta bankowe, aby umożliwić dokonanie przelewów pieniędzy uzyskanych od ofiar. Oszuści nakłaniają ofiary, aby dokonały przelewów oszczędności na „bezpieczne konto”, aby uchronić pieniądze przed atakiem hakerskim. W ramach „legendy” współpracy z Policją ofiary zaciągają na siebie kredyty bankowe, pieniądze przelewają na konta bankowe wskazane przez sprawców nie kontaktując się w ten sposób osobiście z sprawcami i z pominięciem także „odbieraków” oraz przekazywania pieniędzy z ręki do ręki. Sprawcy też nakazują pokrzywdzonym pozostawianie pieniędzy w kopertach, w reklamówkach w wskazanych miejscach przy ruchliwych ulicach. Po odebraniu pieniędzy oszuści kontaktują się z ofiarami zapewniając, że „depozyt policyjny” zostanie im zwrócony po

zakończeniu akcji. Pokrzywdzeni orientują się, iż padli ofiarami oszustw, dopiero gdy po wskazanym przez sprawców terminie nie następuje zwrot pieniędzy.

W okresie lat 2018-2020 oszuści dokonywali oszustw najczęściej przez telefon i Internet, a najczęściej występującymi „legendami” były;

- **współpraca z Policją podczas akcji; w tym akcjom powadzonych rzekomo przeciwko oszustom i hakerom dla zapobiegnięcia utraty oszczędności np. w związku z zagrożeniem utraty pieniędzy na kontach bankowych (udział w akcji przeciwko oszustom bankowym, nierzadko przeciwko pracownikom bankowym posądzanym o współpracujące z oszustami).**
- **nakłanianie do pomocy finansowej dla bliskiej osoby, w tym udzielania pożyczki dla bliskiej osoby, w celu pomocy w załatwieniu jakiejś sprawy; możliwość zakupu czegoś po atrakcyjnej cenie; na zwrot zaciągniętego długu.**
- **wypadek samochodowy i uzyskanie pomocy na odpłatną pomoc prawną, czyli możliwość omięcia dalszych działań prawnych; uniknięcie odpowiedzialności karnej przez bliską osobę, która była sprawcą wypadku; wyciągnięcie sprawcy wypadku z aresztu po wpłaceniu kaucji; możliwość polubownego załatwienia sprawy z ofiarą wypadku; pokrycie kosztów wynajęcia adwokata; pomoc w naprawie samochodu; konieczność udzielenia pilnej pomocy medycznej lub pokrycie kosztów leczenia osoby poszkodowanej w wypadku; pilnej pomocy w ratowaniu zdrowia osoby poszkodowanej.**
- **zagrożenie włamaniem lub napadem rabunkowym na mieszkanie, iż „Policja” posiada informacje o planowanym napadzie i w związku z tym, aby zabezpieczyć pieniądze i wartościowe rzeczy należy wyrzucić je szybko przez okno.**

Pomysłowość sprawców polega na stosowaniu socjotechniki – czyli dobierania takich metod i działań, aby świadomie wpływać na zachowania osoby lub grupy osób, aby oszukiwać ludzi poprzez nakłonienie ich do ujawniania swoich prywatnych danych, takich jak hasła lub dane bankowe, lub do udzielania dostępu do komputera w celu dyskretnego zainstalowania złośliwego oprogramowania – jest to socjotechnika oparta na intelekcie, ale też jest socjotechnika oparta na emocjach (wywołanie strachu, lęku, współczucia, miłości).

Wspólną cechą metod działania sprawców oszustw jest presja czasu wywierana na ofiarach, aby nie dać czasu na zastanowienie się, możliwości skontaktowania się z kimś zaufanym, sprawdzenia podawanej wersji, zadzwonienia na Policję, dlatego sprawcy nie przerywają kontaktu telefonicznego. Sami dzwoniący w rozmowie z ofiarami wyrażają emocje; zdenerwowanie, przerażenie, aby wywołać szybką reakcję ofiar tych przestępstw. Sprawcy wybierają swoje ofiary najczęściej z telefonicznymi numerami stacjonarnymi o imionach popularnych nadawanych sprzed kilkudziesięciu lat. Podczas pierwszego połączenia telefonicznego wykonanego przez oszustów ofiary nie orientują się, że są umiejętnie rozpytywane i weryfikowane. Oszuści wkraczają też do mieszkań podając się za przedstawicieli firm handlowych, monterów, okazują wizytówki, co umożliwia im umiejętnie, bezpośrednie rozpoznanie majątności przyszłej ofiary, a często już podczas takiej wizyty dochodzi do wyłudzeń, kradzieży pieniędzy, cennych przedmiotów.

Spółeczeństwo staje się bardziej świadome i wyczulone na tego rodzaju przestępstwa, dzięki nagłaśnianiu w mediach, w akcjach profilaktycznych, lecz informacje nie zawsze docierają do konkretnych osób, a takimi są seniorzy. Osoby starsze mają utrudnioną możliwość dotarcia do informacji, bo nie każdy ma możliwość udania się na spotkanie. Są osoby, które w ogóle nie wychodzą z domów, nawet nie posiadają telewizorów, nie słuchają radia.

Do współpracy na rzecz zapobiegania oszustwom dokonywanym na osobach starszych zaangażował się Związek Banków Polskich. Przeszkoleni pracownicy bankowi wiedzą w jaki sposób rozpoznać zagrożenie i jemu zapobiec w momencie podejmowania przez seniorów większej gotówki pieniężnej. Ważną rolę w przeciwdziałaniu popełniania oszustw powinni odgrywać pracownicy służby zdrowia, parafie kościołów, domy seniora, ogródki działkowe (ROD), do których najczęściej przychodzą osoby starsze. Ważną rolę odgrywają też członkowie rodzin seniorów, którzy powinni zapewnić bezpieczeństwo i wsparcie dla najstarszych, nawet po przeżyciu ataku oszustów. Wiek tych osób sprawia, że są mniej ostrożne, bardziej ufne, ponieważ seniorom brakuje po prostu kontaktu z innymi ludźmi, a ich samotność staje się czynnikiem podwyższającym ryzyko stania się ofiarą przestępstwa.

Opracowano na podstawie „Analizy zjawiska za lata 2018-2020 na terenie woj. małopolskiego (...). KWP Kraków 2021.

asp. Iwona Szelichiewicz – Rzecznik Prasowy Komendanta Powiatowej Policji w Chrzanowie

Małgorzata Łukaszewska - Inspektor Zespołu ds. Nietletnich i Patologii KPP w Chrzanowie